

Uttalelse – Forvaltningsplan Van Mijenfjorden nasjonalpark

Vi viser til oppstartsmelding for arbeidet med utarbeiding av forvaltningsplan for Van Mijenfjorden nasjonalpark, publisert på sysselmesteren.no 06.05.25.

I innspill til forvaltningsplan for Van Mijenfjorden nasjonalpark ønsker AECO å fokusere på balansen mellom miljøvern og ansvarlig ekspedisjonscruiseturisme. Basert på oppstartsmeldingen fra Sysselmesteren og det nye miljøregelverket som trådte i kraft 01.01.25, mener AECO at følgende punkter er sentrale:

Bærekraftig bruk og tilrettelegging for ekspedisjonscruises basert turisme

- **Støtte til verneformålet:** AECO støtter nasjonalparkens formål om å bevare et sammenhengende og tilnærmet urørt arktisk landskap, samtidig som det legges til rette for opplevelse og forskning.
- **Tilgang til ilandstigningspunkter:** AECO påpeker viktigheten av å opprettholde tilgang til etablert ilandstigningspunkt som Vårsolbukta. AECO har lang erfaring med retningslinjer med f eks stedsspesifikke retningslinjer, i tillegg til operasjonelle retningslinjer, samt retningslinjer for kulturminner, flora og fauna. Og bistår gjerne i dette arbeidet.

Implementering av nytt miljøregelverk

- **Klarhet i regelverk:** AECO ønsker at forvaltningsplanen skal klargjøre hvordan det nye miljøregelverket i praksis vil påvirke turisme i nasjonalparken.
- **Samarbeid om retningslinjer:** AECO ønsker samarbeid mellom forvaltningsmyndighetene og AECO og eventuelle andre relevante andre bransje- og brukerinteresser, for å utvikle retningslinjer som sikrer at turisme skjer innenfor rammene av det nye regelverket.

Besøksforvaltning og overvåking

AECO foreslår at Sysselmasteren inkluderer å utvikle en besøksstrategi i tilknytning til forvaltningsplanene på Svalbard. Ved å inkludere en besøksstrategi i arbeid med forvaltningsplaner, vil det være et verktøy for å bidra til at besøk og bruk skjer på en måte som ivaretar områdets verdier, samtidig som det legger til rette for gode opplevelser og lokal verdiskaping. En besøksstrategi vil støtte forvaltningsplanens overordnede mål mht til bevaring av naturverdier, formidling av kunnskap, opplevelser for besøkende og lokal verdiskaping.

- **Besøksstrategi:** Utvikling av en besøksstrategi som inkluderer bærekraftige besøksmål, sesongvariasjoner og kapasitetsgrenser for å unngå overbelastning av sårbare områder.
- **Overvåkingsprogram:** AECO foreslår å etablere et overvåkingsprogram for å måle effekten av turisme på natur og kulturminner, og bruk av disse dataene til å justere forvaltningsstrategier.

Ved innføringen av nye miljøreguleringer på Svalbard er det mulighet til å bidra til bærekraftig turisme i praksis samt minimere turismens påvirkning på naturmiljøet.

For å sikre kunnskap om ferdselspåvirkning, vil vi foreslå at det iverksettes overvåking av mye besøkte lokasjoner. Dersom det registreres negativ påvirkning kan gjennom dialog med brukergrupper iverksette avbøtende tiltak (retningslinjer, besøk kun med i følge med autorisert guide, tidsavgrensninger, ol), i stedet for å risikere at man senere ser behov for ytterligere begrensninger i ferdsel. AECO ønsker tverrfaglig samarbeid og involvering av brukergrupper.

Målsettinger for et tverrfaglig samarbeid kan være:

1. Miljøvern: Ved å utvikle et rammeverk for overvåking av ferdsel påvirkninger i de utpekte landingspunktene, kan vi bedre forstå og redusere potensiell skade på naturmiljø og kulturarv.
2. Tilpasning til klimaendringer: Den raske endringen påvirker økosystemene og utsetter kulturminner for nye trusler. Et samarbeid kan bidra til å identifisere risiko og utvikle strategier for ivaretagelse av kulturminneverdier.
3. Bærekraftig reiselivsutvikling: Fremskaffe verdifull innsikt som kan styre bærekraftig turisme i praksis, inkludert eventuelle nye retningslinjer og standarder.

4. Regulatorisk etterlevelse: Nye endringer i Svalbards miljøregelverk krever en grundig forståelse av påvirkning fra ferdsel for å sikre etterlevelse og effektivitet.
5. Langsiktig overvåking: Etablering av grunnlagsdata og et robust overvåkingsrammeverk vil gjøre det mulig å følge miljøendringer over tid, og legge til rette for bærekraftig forvaltning på Svalbard.
6. Samarbeidsbasert tilnærming: Ved å involvere ulike interessenter, inkludert, forskningsinstitusjoner, myndigheter og aktører innen reiseliv, vil det fremme samarbeid for bærekraftig forvaltning på Svalbard.

For helhetlig beskrivelse av forslag til utvikling av et overvåkningsprogram viser vi til beskrivelsen av prosjektet «Feasibility project for IMPACT – Investigating Measures for Protected Arctic Conservation & Tourism», som ble sendt som søknad til Svalbards Miljøvernfond våren 2025.

Kunnskapsdeling og informasjon

- **Informasjonsmateriell:** AECO foreslår at Sysselmesteren utarbeider informasjonsmateriell for besøkende om nasjonalparkens verdier, regler og beste praksis for ferdsel, i samarbeid med brukergrupper.
- **Opplæring av guider:** Det er naturlig at den nye «guidesertifisering» på Svalbard vil inkludere opplæring på tematikk som verneområder og forvaltningsplaner.

Avslutning:

I lenkene til ilandstigningspunktene fremgår alle i sitene, foruten Vårsolbuka <https://www.sysselmesteren.no/siteassets/ferdsel-pa-svalbard/turoperatorer/deltaljkart-ilandstigning.pdf>. Vårsolbukta finner vi i vedlegg 4. [sf-20210618-1980-04-02.pdf](#).

Vi vil foreslå at kart og vedlegg oppdateres og samlokaliseres for bedre leservennlighet.

AECO ser frem til å bli involvert i det videre arbeidet, vi vil gjerne bidra med våre innspill, ekspertise og lokal kunnskap i arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, reading "Frigg Jørgensen". The script is cursive and fluid.

Frigg Jørgensen
Executive Director

Trine Krystad
Head of Government Affairs